

Көранымаш нерген

Ачан, Эргын да Святой Шүлышын лүмеш!

Шке шүм-чон илышыш вашталтышым пурташ манын, айдемылан Юмо дене кутырыман. Юмо дене кутырымо годым айдеме шкенжын языкан улмыжым раш умылышаш. А язык дене кучедалме годым тудын пүртүсшым, кушто тудын нөшмыжө нерешталттым палыман.

Язык – тиде закон ден Юмын күштымашыжым пудыртымаш гына огыл, а айдемын Юмо дечак коранмашыже. Языкын пүртүсшө айдемын ятыр ситыдымашыштыже раш коеш, поснак тудо кугешнымашыште почылтеш. Кугешнымаш – тиде Пылпомышысо Ача деч коранмаш. Кугешныше айдемылан Юмо огеш күл. Кугешныше айдеме илышыштыже улшо порылыкым чыла шке ыштенам манын шона. Тудо шкаланжак веле ўшана да тудлан Юмын полшыжо огеш күл. Конешне, тудын тыгай шонымашыжын йонылыш улмыжо кунам-гынат почылтеш.

Кугешнымаш гыч айдемын таза шүм-чонжым амыртыше вес сулык лектеш, тиде – көранымаш. Святитель Тихон Задонский көранымаш нерген тыге ойлен: «Кугешнымаш – аваже, а көранымаш – ўдыржө. Аважым пытарет гын, ўдыржат кола». Көранымаш кугешнымаш гыч лектын шога. Шкенжым гына эн сайлан шотлышо айдеме вес енын сай лийме годым көранен ойгыраш тўналеш.

Святой Василий Великий көранымаш нерген шонкалымыж годым күчыкын раш тыге каласен: «Көранымаш – тиде енын сайжылан верч ойгырымаш». Но вет кушто ойго, тушто орлык, корштымаш, тушто ласкалык уке. Көранымаш айдемын духовный состоянийжылан кугу энтекым ышта. Языклан көра уш пудырана, айдемын шонен моштымашыже йомеш. Тыгеже айдемыште улшо Юмын тўсшат йомеш. Садланак язык шонен моштыдымашым тўжвак луктеш. А көранымаш тылечат кугу ушдымылыкым ончыкта.

Святитель Тихон Задонский тыге умылтарен: «Моло экшык тунар неле огыл, кунар көраныше айдеме сулыкыш пура да шкенжым шке орландара». Ешыште, калык коклаште да пашам ыштыме верыште көранымаш моткоч лўдыкшө, вет тудо айдеме кокласе кылым чот локтылеш. Тудо йолташ ден пырля пашам ыштыме ен-влакым веле огыл, а тыгак лишыл родымат ваш шогалтен кертеш. Теве айста шарналтена, айдемын илыме курымыштыжо икымше пушtmашын амалже лач көранымаш лийын. Адамын кугурак эргыже Каин шке Авель шолыжын кондымо надырже Юмылан келшымылан көранен. Шүм-чонжым йўлатыше көранымаш Каиным шолыжым пушташ таратен. Тунам яндар вўр икымше гана мландым нўртен, а Каинын лўмжө ужмышудымыш савырнен.

Тылеч вара мыняр айдеме вўр көранымашлан көра йоген! Тыгаят лиеден, кунам социальный але национальный тўшка-влак, класс ден кугыжаныш-шамыч икте-весеылан көранен, ваш пижыныт. Тиде языклан көра айдеме тукум тенгыз наре вўржым йоктарен.

Көранымаш дене кузе кучедалаш? Кугешнымаш дене кучедалме семынак, көранымашым молитвам лудмаш, шагал малымаш, шке койыш-

шоктыш нерген шонкалымаш да шўм-чоным терген шогымаш дене сенаш лиеш. Көранымашым вожшыге куклен лукман.

Көранымашым вожге куклаш манын, тўням тыгай шинчаончалтыш дене ончыман: Юмо кажде айдемым ойыртегалтшым да тетла тыгаяк лийын кертдымым ыштен. Тўняште кок икгай айдеме лийын огеш керт да кеч-кунамат ик айдеме весе деч мо дене гынат ойыртегалтеш. Юмо тиде келшен толдымашым моторлыкым чогаш да айдеме тукумын шуко тўрлө лийын кертмыжым ончыкташ ыштен. Тыге гын, молан вара икте-весе-лан көранаш? Көранымашлан негызат, амалжат лийшаш огыл. Тўня ондалаш лийдымын кугу, тушто кажныжлан посна верым ойырымо. Но югунам айдеме вес ең деч кугурак верыште лияш правам уло манын шона. Көранымыжлан көра тудо еным тушеч шыгыремдылын, шўкен, поктен лукташ тырша. Но ме шарнышаш улына: шонен моштышо айдеме тыге ыштышаш огыл. Ик енлан весын корнышкыжо тореш шогалаш лиеш манме шонымаш моткоч йонгылыш. Илышын чынжым улымен моштыдымо да шкенжым шке лўдыкшын ондалыше ең веле тыге ышта.

Көранымаш дене кучедалаш эше вес йөн уло: тиде поро паша. Ме көлан порым ыштена, тудлан нигунамат огына көране. Адакшым көлан полшена, тудым йөраташ тўнгальна. Вет нуно мемнан илышыш пурат да мыланна лишыл енгыш савырнат. Лукан возымо Евангелийыштыже тыгай ужаш уло. Тушто закон туныктышо Иисус деч тыге йодын: «А кө мыйын лишылем?» (Лк.10: 29). Утарышына порым ыштыше самарянин нерген притчым ойлен. Илыш гыч налме пример мыланна көлан порым ыштена, тудо эн лишыл енгыш савырнымым пенгыдемда.

Адакшым южо ең лўмын весын көранымашыжым ылыжта, тиде тудлан кугу куаным конда. Тыгай койыш кугешныше да көраныше шўм-чонан улмым рашемда. Нигунам, нимогай илыш пörдемыште көранымаш тулым ылыжтыман огыл. Монтешла, тыгай шижмаш ынже лек манын тыршыман.

Духовный илыш айдеме деч келге уш-акыл ден пенгыде көргө вий-куатым йодеш. Тыгай лийына гын, орландарыше экшыкым – көранымашым – сенен кертына. Вет поро шўм-чонан ең – тиде Юмын тўням ласка шинчаончалтыш дене ончышо пиалан айдеме. Аминь.

2002 ий 18 март. Кугу Пўтын икымше арняже.

Смоленск олесе Успенский кафедральный собор.